

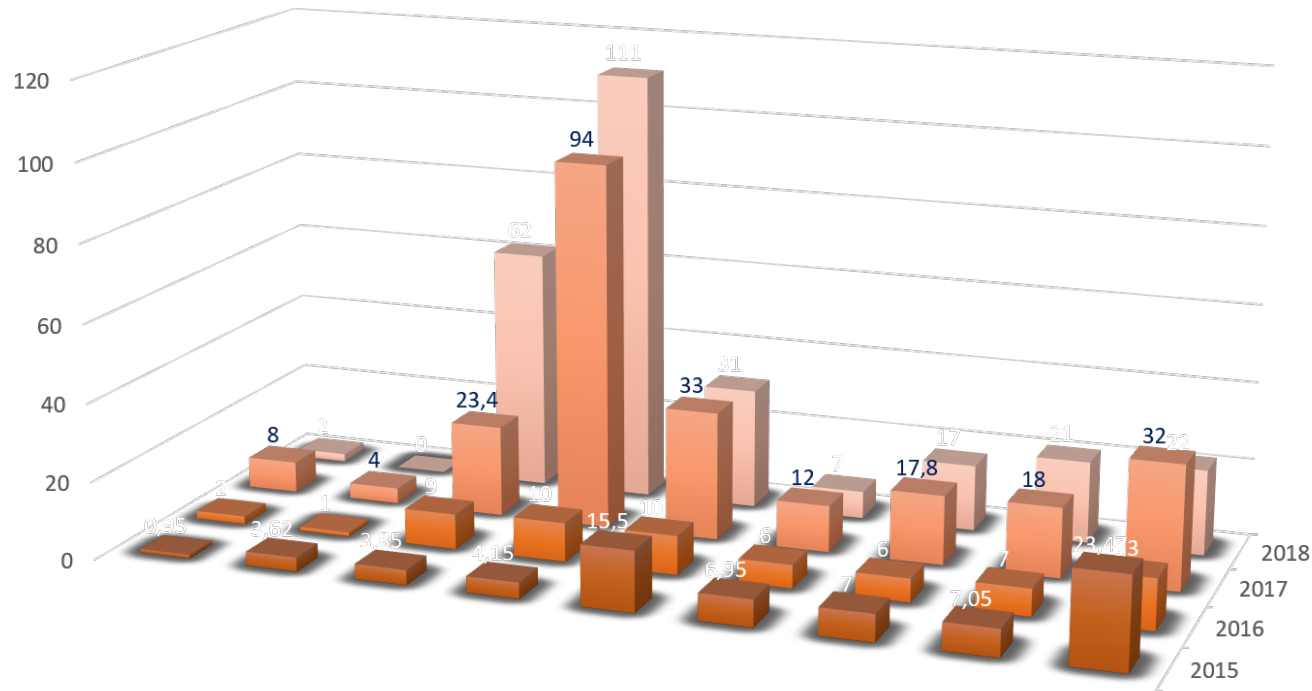
Περιβαλλοντικό έγκλημα και τιμωρία στο χερσαίο και θαλάσσιο περιβάλλον

Ημερίδες ενημέρωσης Προανακριτικών Υπαλλήλων

18,19,20/11/2019 - Ανατολική Κρήτη

Δικηγορικός Σύλλογος Ηρακλείου

Εισηγητής: Γ. Σμπώκος, Δ.Ν.

Μέρος Β΄

Α. Έγκλημα

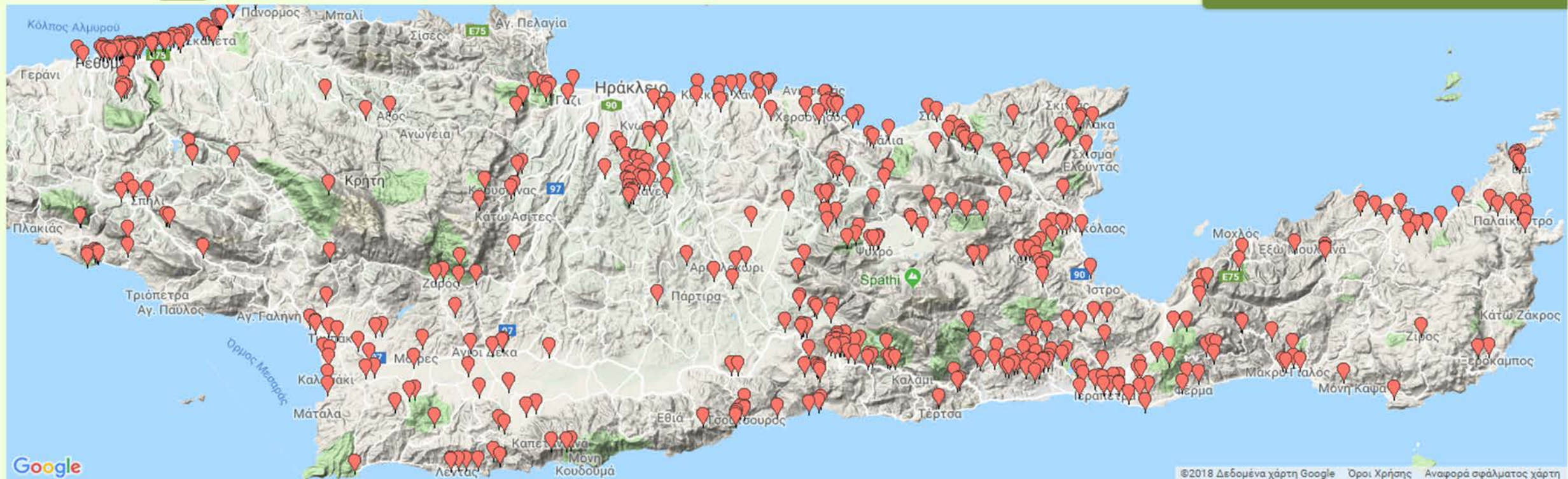
Γεωπληροφορικός χάρτης παρακολούθησης περιβαλλοντικής παραβατικότητας

Αρχική | Γεωπληροφορικός χάρτης παρακολούθησης περιβαλλοντικής παραβατικότητας

Κατέβασμα ως:

Ποσοστό καταγεγραμμένων περιστατικών **33 %**

Google

©2018 Δεδομένα χάρτη Google Όροι Χρήσης Αναφορά σφάλματος χάρτη

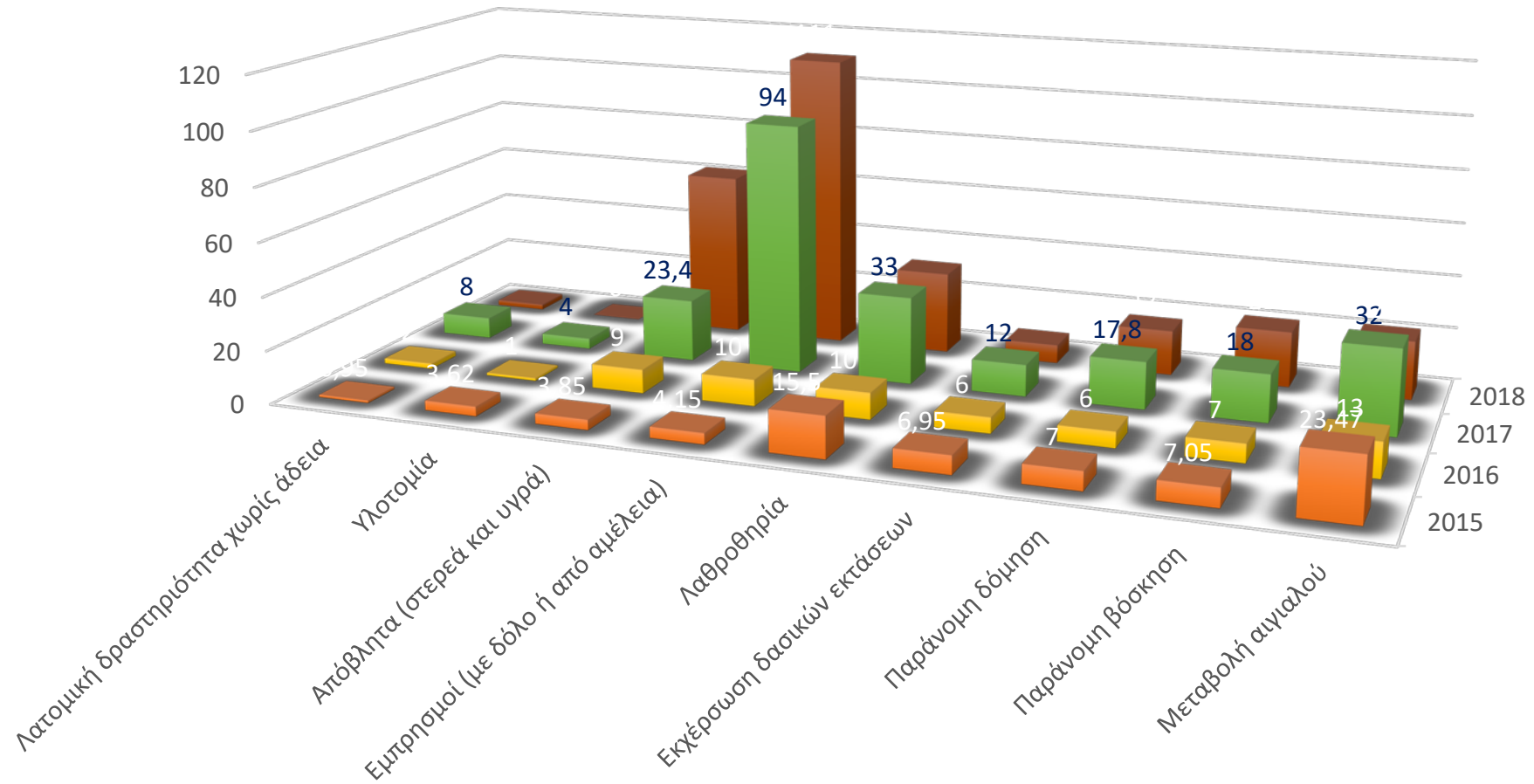
Φιλτράρετε τα δεδομένα

Διαλέξτε ένα συνδυασμό κριτηρίων και πατήστε το κουμπί 'Εφαρμογή' για να φιλτράρετε τα δεδομένα.

[► Νομός](#)
[► Τύπος](#)
[► Στάδιο](#)
[► Έτος](#)

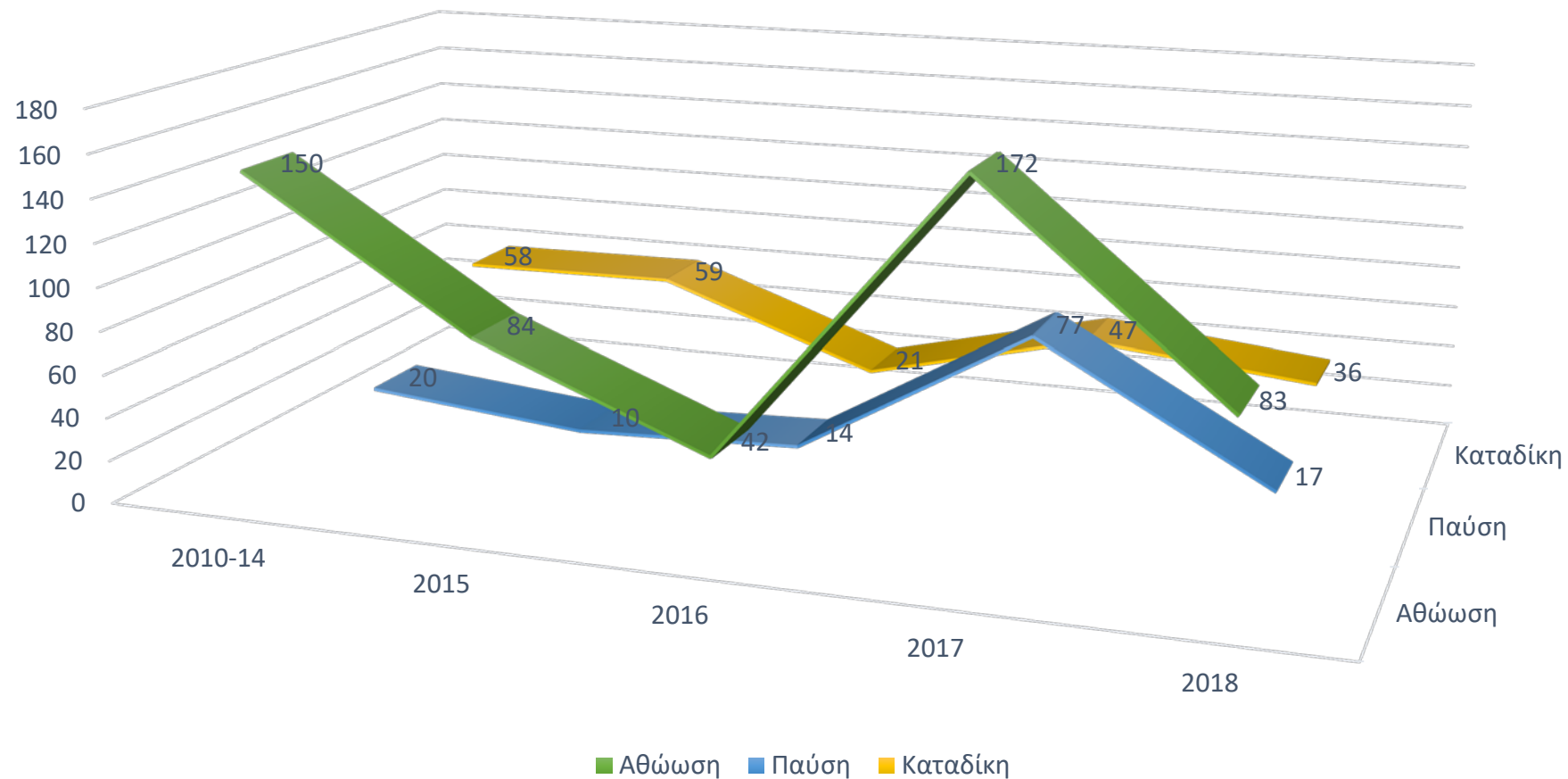
Εφαρμογή

Συγκριτικό συχνότητας δίωξης στην Ανατολική Κρήτη

Συγκριτικό πορεία δικαστικής διαχείρισης

2010-2017 Ανατ. Κρήτη

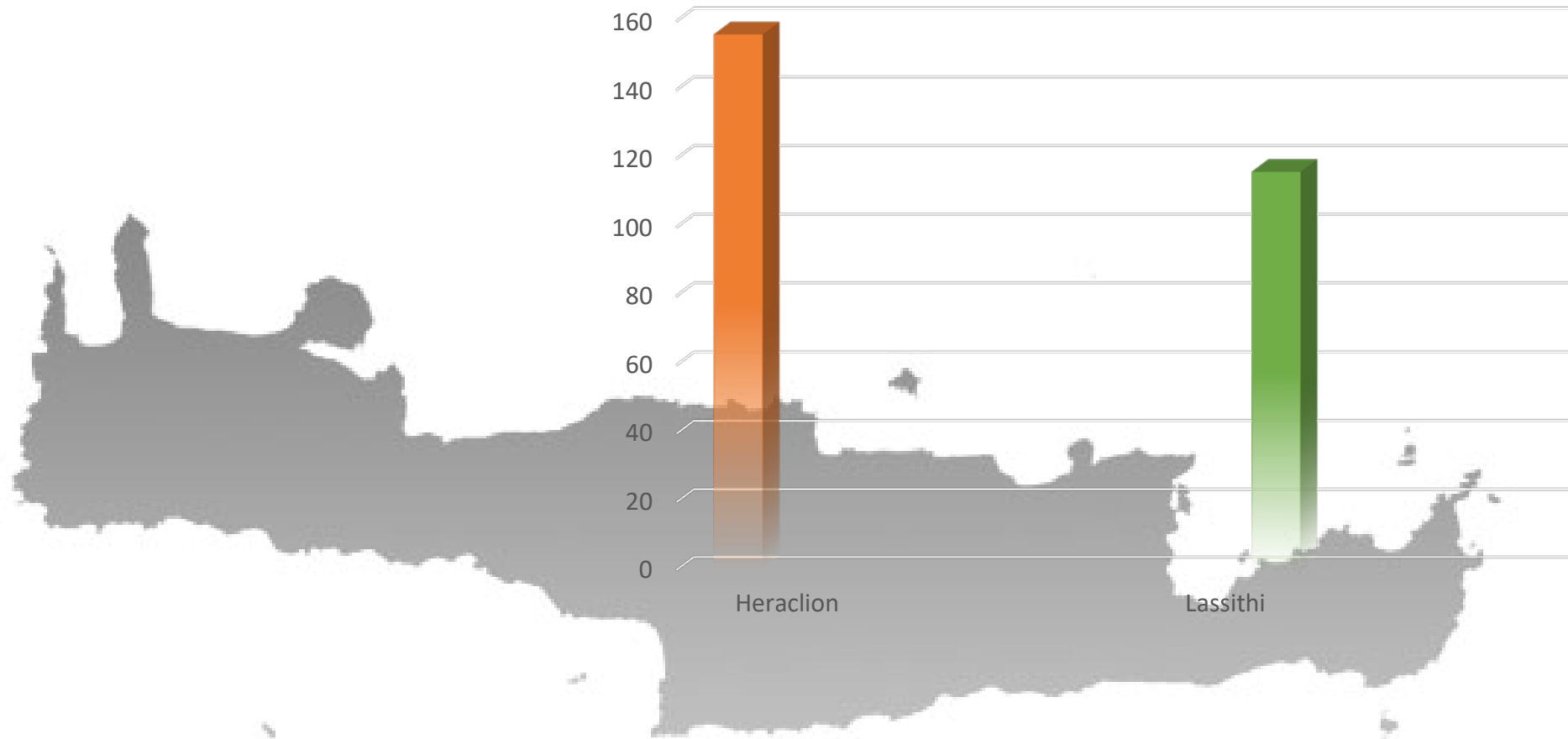
Ανατολική Κρήτη σύνολο 2018

Σύνολο ελεγμένων υποθέσεων: **16.325 (13.264 Ηράκλειο + 3.061 Λασιίθι)**

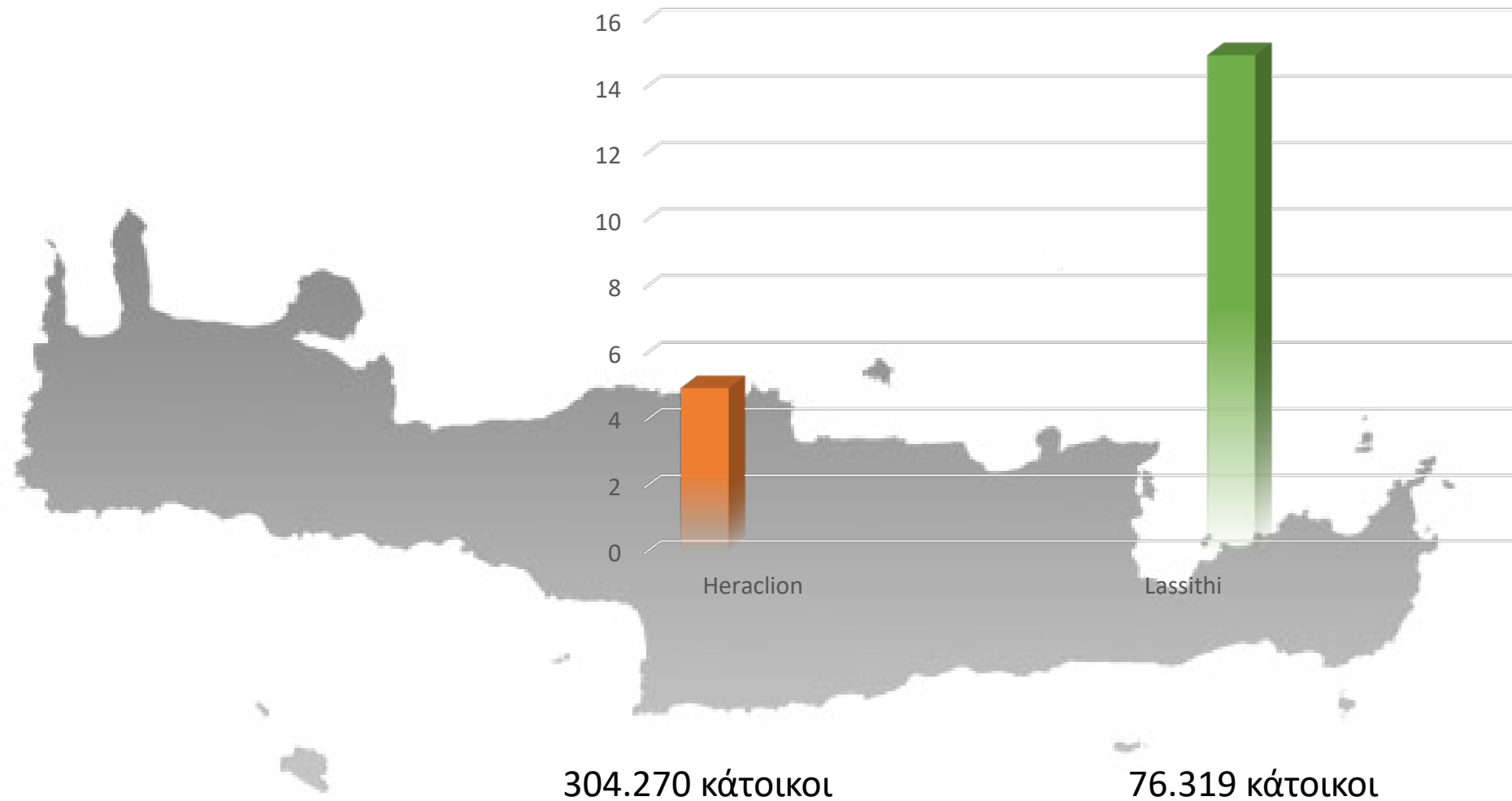
Σύνολο περιβαλλοντικών υποθέσεων: **278**

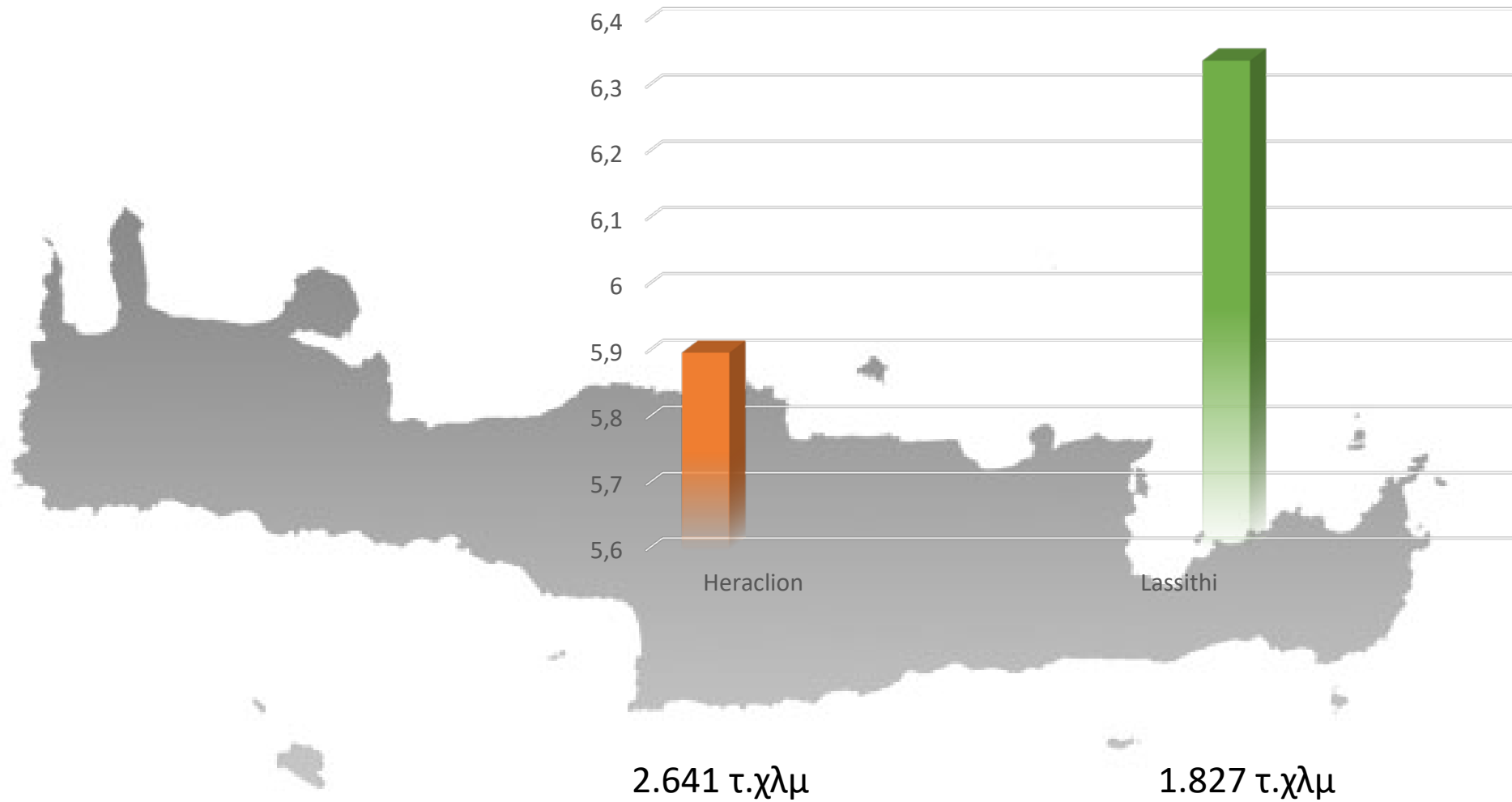
Αριθμός παραβάσεων 2018

Παραβάσεις ανά 10.000 κατοίκους

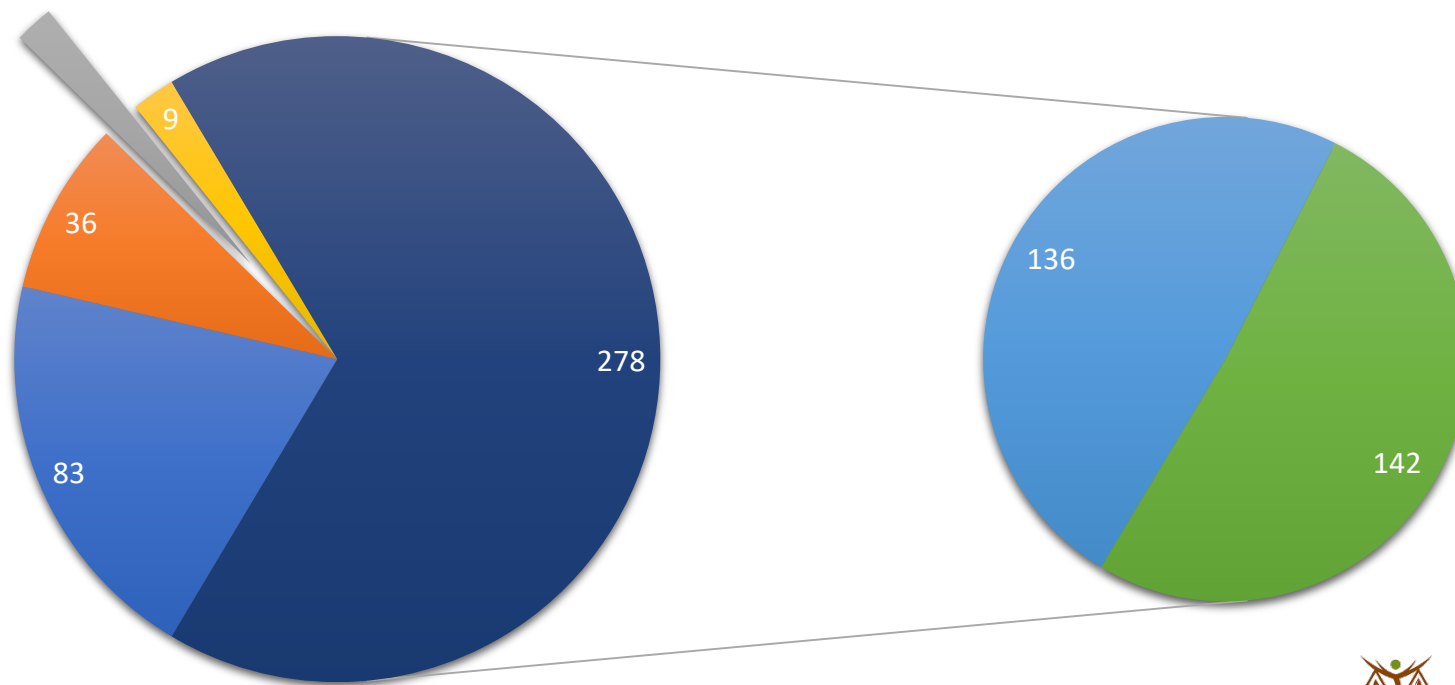

Παραβάσεις ανά 100 τ.χλμ.

Ανατολική Κρήτη 2018

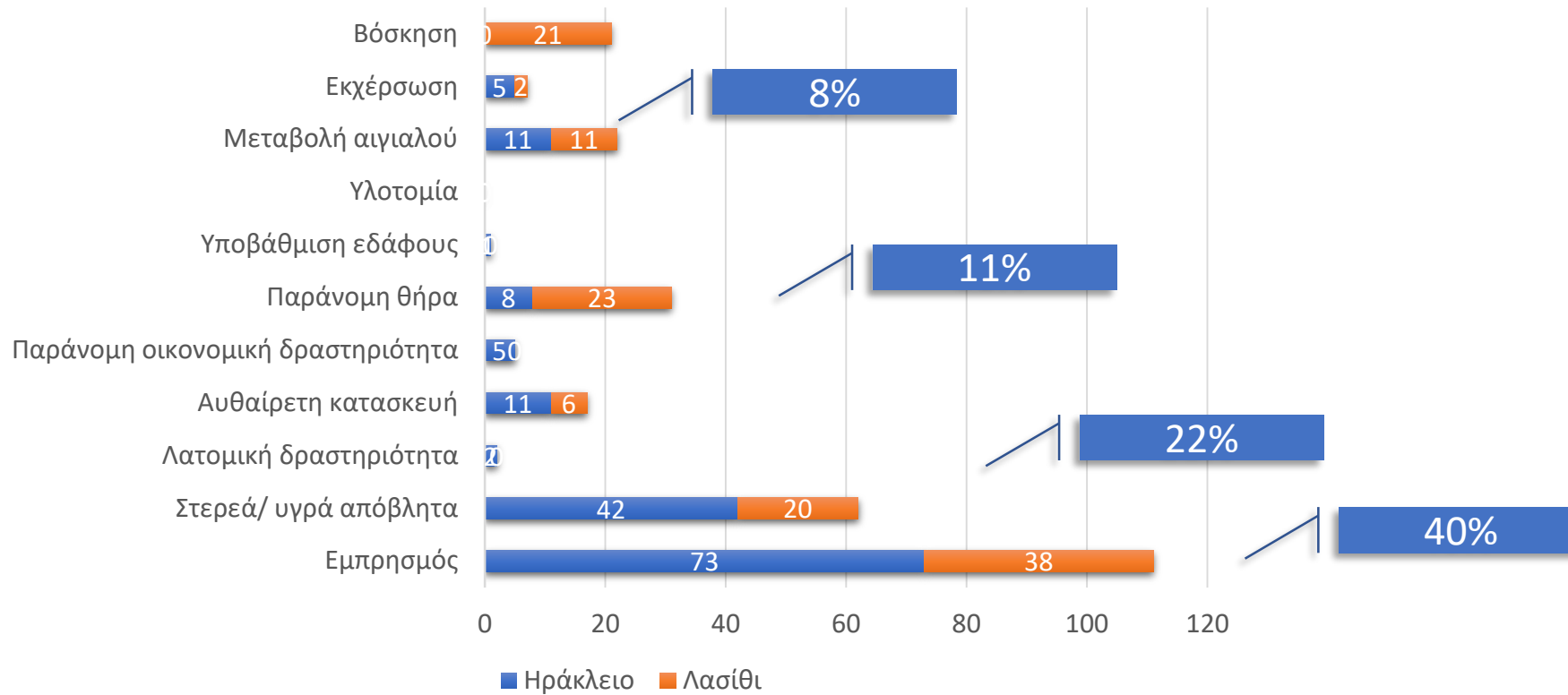
Σύνολο 278 υποθέσεων

■ Αθώσεις ■ Καταδίκες ■ Παύση 4411/16 ■ Παύση άλλο ■ Συζητήθηκαν ■ Αναβλήθηκαν

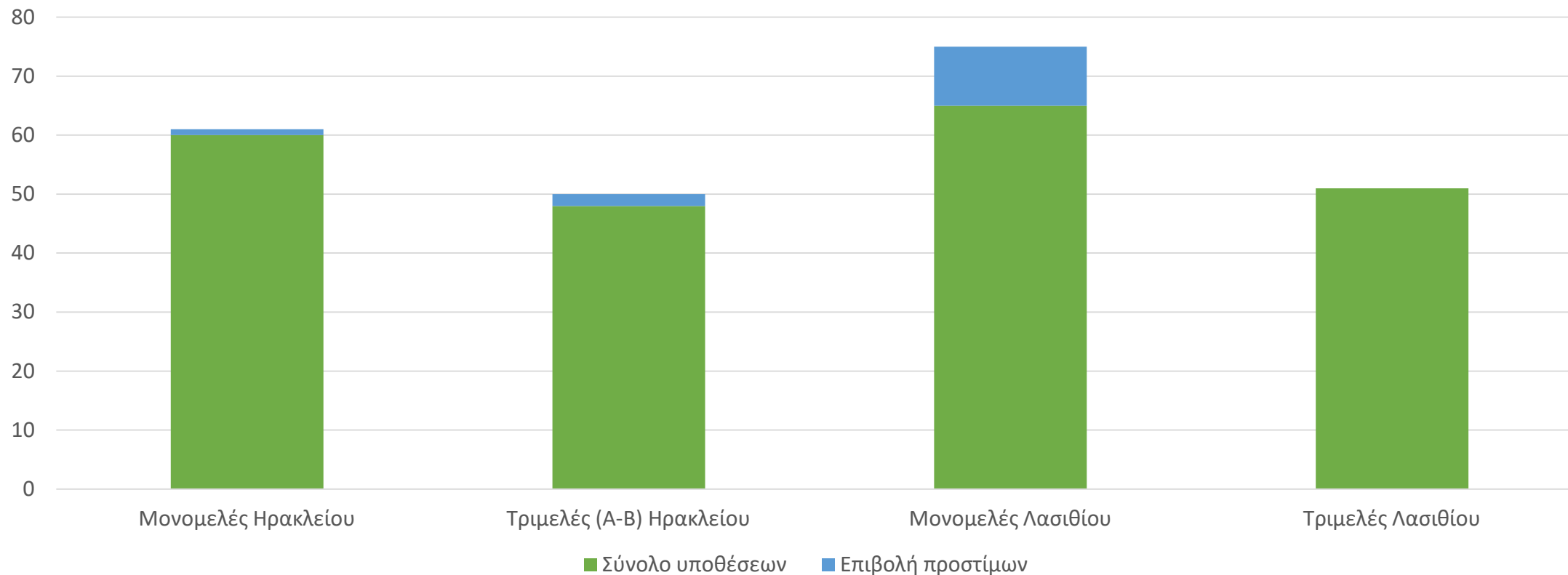

Συχνότερα διωκόμενα εγκλήματα Ανατ. Κρήτης έτους 2018

Πρόστιμα

Συνολικά (13) πρόστιμα Ανατ. Κρήτης 2018 σε 278 υποθέσεις (5%)

Β. Τιμωρία

Νέος ποινικός κώδικας/ κατάργηση άρθρων

Κατάργηση ΠΚ	Ειδική διάταξη που πρέπει να γνωρίζει ο προανακριτικός υπάλληλος και ο Εισαγγελέας (ενδεικτικά)
417 (διατάραξη ησυχίας)	Ηχορύπανση (α. 57 του ν. 4249/2014 σ.σ. με αστυνομικές διατάξεις)
421 (προστασία αιγιαλού, λιμνών)	Μεταβολή, κατασκευή, τροποποίηση ή καταστροφή εδάφους ή του πυθμένα χωρίς άδεια ή με υπέρβαση αυτής (α. 29 Ν. 2971/2001)
423 (παρασκευή και κατοχή δηλητηρίων)	Σκοπούμενη δηλητηρίαση άγριας πανίδας μέσω δολωμάτων/ παρασκευή/ κατασκευή/εμπορία/ εισαγωγή αυτών των δολωμάτων ή από το εξωτερικό (Ν.Δ. 86/69,αρ.252,π.5) Δηλητηρίαση ζώου (Ν.4039/12,αρ.16-α) Κατοχή/ εισαγωγή/ διάθεση μη εγκεκριμένου γεωργικού φαρμάκου (Ν.721/77,αρ.2,π.1)
427 (καθαριότητα)	Απόρριψη, εκπομπή ή εισαγωγή ποσότητας υλικών ή ιοντίζουσας ακτινοβολίας στον αέρα, το έδαφος ή το νερό, που προκαλεί βλάβες σε πρόσωπα, αέρα, έδαφος, ζώα ή τα φυτά (α. 3 Ν. 4042/12 σ.σ. 1650/86)
428 (ρύπανση)	

Νέος ποινικός κώδικας/ ελλείψεις Νόμος 4619/2019 - 4596/2019.

- Μη συστηματοποίηση του ποινικού εγκλήματος
- Μη εισαγωγή «ειδών της πανίδας» στο πεδίο προστασίας του ΠΚ 279

Αναπλήρωση κενού έλλειψης ποινικών διατάξεων με ειδικούς ποινικούς νόμους (ενδεικτικά)

Ειδικοί ποινικοί νόμοι (ενδεικτικά)

Χερσαία οικοσυστήματα – Άγρια ζωή	Ειδικοί ποινικοί νόμοι
Υποβάθμιση, ρύπανση, μόλυνση γενικά, περιοχές με ιδιαίτερη οικολογική αξία	A. 28 του ν. 1650/ 1986
Υποβάθμιση του οικοτόπου/ ενδιαιτήματος μέσα σε προστατευόμενη περιοχή	A. 3 του ν. 4042/2012
Σύλληψη προστατευόμενων ειδών της άγριας χλωρίδας ή πανίδας	A. 3 του ν. 4042/2012
Βασανισμός, κακοποίηση, κακή και βάνανυση μεταχείριση οποιουδήποτε είδους ζώου, καθώς και οποιαδήποτε πράξη βίας κατ' αυτού, όπως ιδίως η δηλητηρίαση, το κρέμασμα, ο πνιγμός, το κάψιμο, η σύνθλιψη και ο ακρωτηριασμός	A. 16, 20 του ν. 4039/2012
Θήρα, αγώνες κυνηγετικών σκύλων, σύλληψη άγριας πανίδας, συλλογή άγριας χλωρίδας, καταστροφή βλάστησης, φυτοφρακτών, αμμοληψία, αποστράγγιση, επιχωμάτωση, αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, ρύπανση υδάτων, απόβλητα εντός ΚΑΖ	A. 59 του ν. 4315/2014
Πολιτιστική κληρονομιά - προστασία αρχαιοτήτων	A. 68 του Ν. 3028/2002, σ.σ. 25B του Ν. 1729/1987
Κίνηση μηχανοκίνητων οχημάτων	A. 13,4 του Ν. 3937/2011 σ.σ. 28 του Ν. 1650/86
Εμπρησμός σε δάση από δόλο ή από αμέλεια	A. 265 ΠΚ

Ειδικοί ποινικοί νόμοι (ενδεικτικά)

Χερσαία οικοσυστήματα – Άγρια ζωή	Ειδικοί ποινικοί νόμοι
Καταστροφή, εκχέρσωση ή αποψίλωση δημόσιου ή ιδιωτικού δάσους ή δασικής εκτάσεως	A. 41 του Ν. 998/1979
Αυθαίρετες κατασκευές εντός περιοχών Natura 2000, ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος λόγω υπέρβαση αδείας, Έλεγχος αδείας, έγκρισης χωροθέτησης/ κατασκευής/ λειτουργίας, έλεγχος ΑΕΠΟ, περιβαλλοντικών δεσμεύσεων	A. 94 του Ν. 4495/2017 A. 21 του Ν. 4014/2011 (διοικητικές κυρώσεις)

Ειδικοί ποινικοί νόμοι (ενδεικτικά)

Θαλάσσια – υδατικά οικοσυστήματα	Ειδικοί ποινικοί νόμοι
Ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του θαλάσσιου περιβάλλοντος με πράξη ή παράλειψη	Α. 21 του Ν. 3983/2011, σ.σ. με α. 28 του Ν. 1650/86
Απόρριψη ρυπογόνων ουσιών από πλοίο	Α. 6 του Ν. 4037/2012 (επαναλαμβανόμενες μικρής σημασίας απορρίψεις)
Ρύπανση επιφανειακών υδάτων	Α. 14 του 3199/2003, σ.σ. με α. 28 του Ν. 1650/86
Αιγιαλός, παραλία, θάλασσα, ακτές, βυθός, πλεύσιμος ποταμός, λίμνη παρόχθια ζώνη	Α. 29 του ν. 2971/2001 & Α. 18 του Ν. 4607/2019 (διοικητικές κυρώσεις) & Α. 3 παρ. 23 του Ν. 2242/1994
Ανάκτηση και προστασία του νησιώτικου περιβάλλοντος	Α. 1 του Ν. 3201/2003 (εξουσιοδοτική διάταξη για διοικητικά μέτρα)
Πρόκληση βλάβης σε ναύδετα (σημαδούρες, αγκυροβόλια)	Α. 21 του Ν. 4278/2014
Φωτοσήμανση ναυαγίων (οποιοδήποτε πλοίο ή πλωτό ναυπήγημα που έχει παύσει να έχει πλευστότητα και παραμένει κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας)	Α. 21 του Ν. 4278/2014

Ρύπανση

ΑΠ 302/2010 «... Δεν μερίμνησαν για την τήρηση της υποχρέωσης για βιολογική επεξεργασία των υγρών αποβλήτων από τη δραστηριότητα της εταιρείας και από την παράλειψη αυτή προήλθε ρύπανση του περ/ντος, του ποταμού όπου διοχετεύονταν τα απόβλητα, με αρνητικές επιπτώσεις για το οικοσύστημα, καθόσον προκλήθηκαν παθογόνοι μικροοργανισμοί στον ποταμό πάνω από τα επιτρεπόμενα από τις νομαρχιακές αποφάσεις όρια».

Ρύπανση

ΑΠ 270/2015 Διοχέτευση από τον υπεύθυνο επιχείρησης στο δίκτυο της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων, βιομηχανικών λυμάτων που περιείχαν εύφλεκτα πετρελαιοειδή, ενώ αυτό απαγορεύεται, καθόσον επιβάλλεται ειδική επεξεργασία απορρύπανσης, προκαλώντας με αυτόν τον τρόπο ρύπανση του περιβάλλοντος.

ΑΠ 1375/2010 Ρύπανση και Υποβάθμιση. Μη ενδεδειγμένη διαχείριση των ζωικών αποβλήτων του σφαγείου.

Ρύπανση

Offshore drilling platform

Floating production storage and off-loading vessel

Tanker off-loading buoy

Oil tanker

Platform spills

Production spills

Wellhead

Leaking "capped" wellheads

Drilling operation leaks

Wellhead leaks

Pipeline leaks

Α. 6 του Ν. 4037/2012

επαναλαμβανόμενες μικρής σημασίας απορρίψεις

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΡΥΠΑΝΣΗ ΔΙΑ ΕΚΟΥΣΙΑΣ/ ΑΚΟΥΣΙΑΣ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

ΠΡΑΞΗ	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΡΥΠΑΝΣΗ ΔΙΑ ΕΚΟΥΣΙΑΣ/ ΑΚΟΥΣΙΑΣ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ	
	ΑΠΛΟ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟ	«ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ» ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟ
ΔΙΩΞΗ	Α 13 του ν. 743/1977	Α. 6 του Ν. 4037/2012 (κύρωση) Α. 30 του Ν. 1650/86 (υπέρβαση ΜΠΕ) Α. 21 του ν. 3983/2011 (υποβάθμιση του θαλάσσιου περιβάλλοντος)
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	Οι εκ προθέσεως/ εξ αμελείας προκαλούντες σοβαράν ρύπανσιν τιμωρούνται (...) διά φυλακίσεως τουλάχιστον τριών (3) μηνών.	Η απόρριψη ρυπογόνων ουσιών από πλοίο τιμωρείται (...) με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.
ΠΡΟΣΤΙΜΟ	έως 2.500 ευρώ	έως 300.000 ευρώ

Υποβάθμιση

Η πρόκληση από ανθρώπινες δραστηριότητες ρύπανσης ή οποιασδήποτε άλλη μεταβολή στο περιβάλλον, η οποία είναι πιθανό να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικολογική ισορροπία, στην ποιότητα ζωής και στην υγεία των κατοίκων, στην ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά και στις αισθητικές αξίες.

ΑΠ 515/2016, ΑΠ 959/2015, ΑΠ 930/2014, ΑΠ 48/2013, ΑΠ 1375/2010.

Υποβάθμιση

Η κρίση για την υποβάθμιση δεν προϋποθέτει μετρήσεις με βάση τεχνικούς κανόνες, γιατί αφορά στη φυσική κατάσταση του περιβάλλοντος χώρου, η οποία κρίνεται αντικειμενικά και σύμφωνα με τις αντιλήψεις του μέσου κοινωνικού ανθρώπου που βιώνει ανάλογες συνθήκες.

Στην έννοια της «υποβάθμισης» περιλαμβάνεται και η «οπτική ρύπανση» ή «οπτική υποβάθμιση».

ΑΥΘΑΙΡΕΤΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΣΕ ΑΙΓΙΑΛΟ

ΠΡΑΞΗ	ΑΥΘΑΙΡΕΤΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΣΕ ΑΙΓΙΑΛΟ	
	ΑΠΛΟ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟ	«ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ» ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟ
ΔΙΩΞΗ	α. 29 του ν. 2971/2001	Α. 286 ΠΚ (παραβίαση κανόνων οικοδομικής) α. 2, 1 & 4 του ν. 4258/2014 (οριοθ. ρεμάτων) α. 59 του ν. 4315/2014 (ΚΑΖ) α. 17 του Ν.1337/1983 (αυθαίρετα) α. 28 του Ν. 1650/86 (ιδιαιτ. οικολ. αξία) α. 68 του Ν. 3028/2002 (πολ. κληρονομιά) α. 13,4 του Ν. 3937/2011 (κίνηση μηχανοκίνητων οχημάτων) α. 14 του Ν. 3199/2003 (ύδατα) α. 28 του Ν. 1650/1986 (τέλεση για τον προσπορισμό οικονομικού οφέλους)
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	Όποιος επιφέρει στον αιγιαλό, (...) όχθη μεταβολή με την κατασκευή (...) έργων ή του εδάφους τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.	Αν ο δράστης σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.
ΠΡΟΣΤΙΜΟ	έως 15.000 ευρώ	έως 150.000,00 ευρώ

ΑΝΕΞΕΛΕΓΚΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΛΥΜΑΤΩΝ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ

ΠΡΑΞΗ	ΑΝΕΞΕΛΕΓΚΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΛΥΜΑΤΩΝ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ	
	ΑΠΛΟ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟ	«ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ» ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟ
ΔΙΩΞΗ	28 1α του ν. 1650/86	α. 16, 3937/2011 (περιβ. υποβάθμιση) α. 37 του ν. 4042/2012 (ποινικές κυρώσεις) α. 21 του ν. 4014/2011 (υπέρβαση αδείας)
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	Δραστηριότητα ή επιχείρηση χωρίς άδεια, ή καθ' υπέρβαση της και υποβαθμίζει το περιβάλλον, τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο ετών	Πρόσωπα που προκαλούν ρύπανση παραβαίνουν αποφάσεων της Αποκ. Διοίκησης ή της Περιφέρειας, τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο ετών.
ΠΡΟΣΤΙΜΟ	έως 60.000 ευρώ	έως 2.000.000 ευρώ

Οπτική υποβάθμιση

ΑΠ 1521/2004: Καταδίκη εκπροσώπων Α.Ε., ιδιοκτήτριας πυρηνελαιουργείου γιατί από τη λειτουργία του εκπέμπονταν αέρια και δυσοσμία. Παράλληλα η έκλυση καπνών από την καύση του πυρηνόξυλου στην ατμόσφαιρα προκαλούσε και οπτική ρύπανση, η οποία υποβάθμιζε το περιβάλλον, αφού οι κάτοικοι των περιοχών αυτών εξαναγκάζονταν να ζουν σ' ένα περιβάλλον ανθυγιεινό και οπτικά αντιαισθητικό.

Μόλυνση

ΑΠ 930/2014: Κίνδυνος από τη συστηματική χρήση φυτοφαρμάκων, για τη μόλυνση του εδάφους, την υγεία των κατοίκων και των διερχόμενων λουομένων κατά τους θερινούς μήνες, καθώς και του προστατευόμενου είδους της χελώνας *Caretta caretta*.

Είναι μορφή ρύπανσης που χαρακτηρίζεται από την παρουσία παθογόνων μικροοργανισμών στο περιβάλλον ή δεικτών που υποδηλώνουν την πιθανότητα παρουσίας τέτοιων μικροοργανισμών.

Μόλυνση

ΕφΠατρ 2044/1998

Μόλυνση κατ'εξακολούθηση του περιβάλλοντος, με τη ρίψη στερεών αποβλήτων (πριονίδια, μεταλλικά κουτιά κλπ), στον περιβάλλοντα χώρο του ξυλουργικού εργαστηρίου, τον οποίο χρησιμοποιούσε ως χώρο αποχωρητηρίου με αποτέλεσμα να προκαλείται μόλυνση του περιβάλλοντος και βλάβη της υγείας των περιοίκων.

Ύψος προστίμου Άρθρο 5 του Ν. 4042/12 Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων (άρθρο 7 της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ)

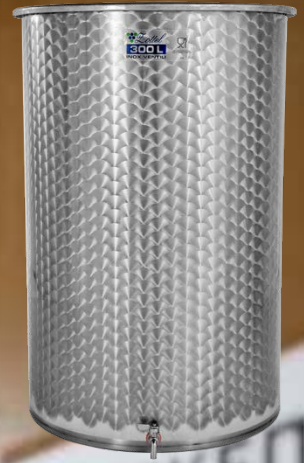
Διοικητικό πρόστιμο μέχρι του τριπλάσιου της αξίας του οφέλους που επιτεύχθηκε ή επιδιώχθηκε, προσωρινή ή οριστική απαγόρευση άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας, πρόσκαιρος ή οριστικός αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις, δημοσίευση της αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης

Διακοπή επιχορήγησης επιχείρησης

Η κρατική επιχορήγηση της επιχείρησης που προκαλεί ρύπανση με τη λειτουργία της διακόπτεται μέχρι εξοφλήσεως των προστίμων. Επιπλέον, σύμφωνα με τη **ΣΤΕ 1025/2016** «το μέτρο της οριστικής διακοπής της λειτουργίας επιχείρησης ή δραστηριότητας, η οποία προκαλεί ρύπανση ή υποβάθμιση εν γένει του περιβάλλοντος, επιβάλλεται όταν το ηπιότερο μέτρο της προσωρινής διακοπής κρίνεται ατελέσφορο, είτε διότι η επιχείρηση παραλείπει να συμμορφωθεί προς τα υποδεικνυόμενα μέτρα είτε διότι άλλα μέτρα πλην της οριστικής διακοπής θεωρούνται, εν όψει του συνόλου των συνθηκών, ως μη αποτελεσματικά».

Σύμφωνα με τη **ΣτΕ 4976/2013** (σκέψη 7) «επί προκλήσεως ρυπάνσεως ή υποβαθμίσεως του περιβάλλοντος (...) η κεντρική διοίκηση όσο και η Αυτοδιοίκηση δεν έχουν διακριτική ευχέρεια επιβολής κυρώσεων στους παραβάτες, αλλά δέσμια υποχρέωση...».

Αποκατάσταση δομημένου – φυσικού περιβάλλοντος

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ κατ' άρθρο 8 και 9 του ΠΔ 148/2009, προβλέπει ότι "σε περίπτωση άμεσης απειλής περιβαλλοντικής ζημίας, η αρμόδια αρχή μπορεί ανά πάσα στιγμή να δώσει **εγγράφως εντολές και οδηγίες στον φορέα εκμετάλλευσης**, σχετικά με τα αναγκαία προληπτικά μέτρα, ή τα μέτρα αποκατάστασης, που υποχρεωτικά αυτός πρέπει να λάβει

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ κατά ρυπαίνοντα: Το δημόσιο μπορεί να απαιτήσει στα αστικά δικαστήρια **αποζημίωση κατά του υπευθύνου** σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», η οποία περιορίζεται στην αξία του ακινήτου κατόπιν της εφαρμογής των μέτρων «εξυγιάνσεως» (C-592/2013 και C-534/2013).

Ευχαριστούμε!

